

Z každého psa se může stát vodomil

Vzhůru do chladné vody!

V letních měsících psi nejsou nadšeni jen z úžasných pachů a skvělých setkání se psími kamarády, ale mnozí především – z vody! Zatímco brzy na jaře, na podzim a v zimě dávají přednost delším toulkám přírodou, v létě cesta často vede nejkratším směrem k vodě - a zase zpátky. Mořské pobřeží nebo břeh řeky, jezero, rybník nebo lesní tůňka, ale klidně jen malý potůček za vesnicí - ze všech vod se stávají poutní místa pro ty majitele, kteří doma mají nikoli psa, ale spíše „vodníka“.

My lidé dokážeme svou tělesnou teplotu regulovat prostřednictvím pocení mnoha tisíci potních žláz. Psi nikoliv. Na rozdíl od nás jich mají jenom pár v kůži na polštářcích u nohou a ve zvukovodu. Ochlazování se děje především oddechováním, které však může být v parném létě pořádně namáhavé a náročné. Rádění ve vodě snižuje okolní teplotu a také pokles teploty mokré kůže způsobený vypařováním pomůže psu snáze překonat horké dny.

Pro mnoho psů voda je skutečným elixírem života, žijou vodou - a to dokonce celoročně. Pravda, ne vždy k velké radosti majitele. U některých psů je jejich náklonnost k vodě způsobena původním využitím daného plemene. Vášně pro vodu kdysi bývala žádoucím cílem chovu - a pro některé psy pracující ve vodě, například vodní záchranáře, jí je dodnes. K vysloveným vodomilům patří mimo jiné následující plemena: německý křeplák, německý krátkosrstý ohař, německý drátosrstý ohař, německý dlouhosrstý ohař, zlatý retrívr, münsterlandští ohaři, angličtí kokršpanělé, kooikerhondje, landseeři, labradoři, novofundlandští psi, pudlové a další.

U některých plemen, třeba u takového afgánského chrta, by nás naopak vzhledem k jejich původu ani nenapadlo připisovat jim lásku k vodě. Ale i je to může začít bavit, pokud byli s mokřým živlem

Z každého psa se může stát vodmil

hravou formou seznámeni už u chovatele. Veselá hra v malém bazénku dokázala zbavit strachu z vody už nejedno štěně. Ostatně záruka pozdější náklonnosti k vodě není ani u výše uvedených plemen, která jsou k ní zdánlivě předurčena. Stačí jeden traumatizující zážitek v období vtiskávání nebo v pubertě - a i retrirovi se voda může totálně znechutit.

V neposlední řadě se i v rámci jednoho plemene, ba dokonce jednoho vrhu, mohou vyskytovat výrazné rozdíly v typu a charakteru. Zatímco jeden mladý pes se nadšeně vrhá do každé louže, jeho bratr se může zpočátku držet zpátky, sledovat situaci a do mokrého živlu si troufnout teprve po nějaké době. Zvláště u bojácnějších typů je opatrné přivykání mimořádně důležité!

Povaha psa je určována vlivy životního prostředí a genetickými předpoklady, takže rozhodující roli v tom, zda pes nalezne ve vodě skutečné zalíbení, nehrají jen zděděné znaky, ale především zkušenosti, které získá v prvních měsících života.

Co si však počít, když náš pes chodí do vody jen nerad, nebo dokonce vůbec ne? Často pomůže, když ho budeme jeho přecitlivělosti opatrně zbavovat. V každém případě bychom měli upustit od násilných opatření. Bojácného psa hodit - doslova - do studené vody nebo ho v náručí odnést do moře znamená první vážné narušení důvěry, které může zásadně poškodit vztah mezi člověkem a psem. Bohužel je stále ještě mnoho majitelů, kteří to zkoušejí za pomoci takových drsných metod a chtějí tak svému zvířecímu kamarádovi „vnutit štěstí“. Měli bychom mít na paměti, že pro žádného psa není nezbytně nutné, aby se koupal a plaval - kdyby se někdy dostal do vážné situace, v nouzi to dokážou všichni!

Když chceme nejistého psa zbavit strachu z vody, musíme postupovat pomalu a opatrně. Čím dále do vody si sám od sebe troufne, tím více důvěry a uvolněnosti získá. Překonání vlastního strachu je pro bojácné zvíře hezkým zážitkem a znamená velký posun vpřed, co se jeho sebevědomí týče. Pes se učí svým vlastním úspěchem, stává se jistějším a jistějším. Kromě toho se společně „zpracovávání“ takového problému pozitivně projeví na vazbě mezi člověkem a psem - pokud majitel postupuje dost citlivě.

Na počátku opatrného přivykání pes v žádném případě nesmí ze strany svého majitele pocítit vztek nebo zklamání nad tím, že si ještě netroufá podle jeho představy. I když pro leckterého majitele určitě není lehké, když všichni ostatní psi vesele dovádějí ve vodě a jen ten jeho se zdán-

livě bezdůvodně zastaví. Pokud vlastníte psa, který jde do vody jen váhavě, nebo to úplně odmítá, nejprve se musíte pokusit zjistit, v čem je jádro problému. V zásadě rozlišujeme dva typy strachu z vody:

- ten, který byl vyvolán negativní zkušeností,

- ten, jehož příčinou je absence nebo nedostatek pozitivních zkušeností s vodou.

Důvodů nedostatečných zkušeností s vodou může být celá řada: takové problémy mohou mít psi z horkých a suchých oblastí Evropy, kteří se prostřednictvím spolků na ochranu zvířat dostanou k nám do střední Evropy, stejně jako psi, kteří za svého mládí z důvodů nějaké nemoci (například infekce, zranění) do vody prostě nesměli. Také štěňata ze zimních vrhů sotva měla příležitost se na zahradě u svého chovatele důvěrně seznámit s mokřým živlem, a proto se ke všem řekám, říčkám, rybníkům a mořím přibližují velmi obezřetně. Taková opatrnost je naprosto normální a psu byste měli poskytnout dostatek času k tomu, aby tyto nové podněty zpracoval a vyhodnotil. Někdy také psi vyrůstají v kraji, kde zkrátka nejsou k dispozici žádné čisté a bezpečné možnosti koupání. A pak tu jsou ještě majitelé, kteří jsou příliš „čistotní“ nebo úzkostliví na to, aby svému čtyřnohému příteli dopřáli potěšení z vody. Pokud se takoví čtyřnozí neplavci posleze dostanou ke člověku, který by si přál mít psa s kladným vztahem k vodě, přirozeně tito psi vůbec netuší, co by si

„Pes může ztratit strach z vody jen tak, že mu dáte najevo porozumění a poskytnete mu potřebný čas.“

s takovým potokem vlastně měli počít.

Naštěstí jsou psi schopni učit se po celý svůj život, i trochu starší pes je schopen zvyknout si na vodu. Takovému v tomto ohledu nezkušenému zvířeti bychom měli možnou zábavu nabízet pro ně lákavě a beze stresu:

- Jděte svému psu příkladem, jak se to od dobrého šéfa očekává - a využijte každé

příležitosti k tomu, abyste vesele a bezstarostně vešli do vody. Je vcelku jedno, zda to bude v létě naboso, nebo někdy jindy v gumových holínkách. Stejně tak je jedno, zda se bude jednat o velkou louži, malý potůček, nebo o mořské pobřeží. Pes jen musí nabýt dojmu, že jeho člověk se při tom cítí dobře a že ho to baví. Předvedte mu, jak samozřejmě to je - aniž byste ho volali nebo lákali k sobě!

- V zahradě by měl mít pes co nejčastěji možnost pít ze zahradní hadice nebo z kropící konve. Malé zážitky s vodou jsou velmi důležité - dříve, než se pes vydá do hluboké vody. Zvědavé chování by mělo být okamžitě pochváleno a odměněno!

- Na přivykání si vyberte klidnou sladkou vodu. Je třeba se vyhnout negativním zážitkům, jakými by mohlo být polknutí slané vody nebo silný proud.

- Čím méně kolemjdoucích (cyklistů, běžců, turistů atd.), tím lépe, protože představují rušivé vlivy.

- Ideální je, když se domluvíte s někým, kdo má snášenlivého a přitom vodu milujícího psa. Už ne jeden bojácný pes se nechal strhnout bezstarostným veselím svých kumpánů, kteří ho tak dlouho ponoukali ke hře, až na své obavy dočista zapomněl.

- Je váš pes jako divý na pamlsky? Házejte mu je po malých kouscích stále blíže k vodní hladině. Také krátké stopy můžete vést stále blíže k domnělému „nebezpečí“. Téměř každý pes si dříve nebo později troufne do mělké pobřežní vody, pokud tam na něj bude čekat nějaká lahůdka.

- Pokud váš pes rád aportuje, vezměte si sebou plovoucí hračku připevněnou na šňůrce (abyste si ji mohli přitáhnout ke břehu v případě, že by si váš pes zatím netroufl). Házejte ji nejprve těsně ke břehu, teprve když pes přestane váhat a začne ho to bavit, můžete ji hodit dál.

- Trénink přerušete v okamžiku, když vašeho psa bude nejvíce bavit. Výcvik by měl totiž vždy končit tak, aby ve psu zanechal co nejlepší pocit.

- Vydání svého psa chvalte za každou aktivitu spojenou s vodou a s další cvičební jednotkou moc dlouho neotálejte - nejprve chodte na známá místa, později i jina.

Pokud váš pes prodělal nějaké špatné zkušenosti, musí jich být zbaven cíleným tréninkem. Bohužel ne vždy je možné dopátrat se toho, kdy pes své negativní zážitky získal. Platí to především o psech z druhé ruky nebo z útulku. Pokud víme, co trauma vyvolalo, můžeme v těchto

Z každého psa se může stát vodmil

Dbejte na to, aby ho NIKDO nezlobil vodou, jedno stříknutí může naráz zmařit veškeré úspěchy

situacích krůček po krůčku znovu budovat jeho důvěru. V těchto případech nesmíme postupovat příliš ukvapeně, přehnaná horlivost by působila kontraproduktivně. Pokud se mladý pes náhle začne chovat zdrženlivě nebo vyplašeně i v jiných situacích, možná právě prodělává citlivou fázi puberty. Přehnané požadavky by mohly obrátit vývoj jeho povahy v budoucnosti. Projevy strachu nebo plachosti mu v této době nesmějí být v žádném případě předhazovány - naopak by měl pravidelně dostávat příležitost sám sebe vyzkoušet a nasbírat pozitivní zkušenosti. Často se jedná jen o přechodný strach z vody, který s dosažením dospělosti sám od sebe zmizí.

Pokud však máte skutečně bojácného psa, platí:

- Zpočátku se jen častěji zdržujte v blízkosti klidných menších vod, aniž byste po svém „strašpytlovi“ cokoli požadovali. Například během pikniku na břehu si bude moci sám určovat svůj odstup od břehu a pravděpodobně ji začne ze zvědavosti s postupem času sám od sebe zmenšovat. Vezměte si s sebou k potůčku knihu a čtěte si tam, zatímco váš pes se bude volně pohybovat kolem. Blízkost vody se pro něj musí stát něčím naprosto normálním. Počáteční přehnanou vystrašenost pomůže překonat také hrst pamlsků beze slova rozsypaných na břehu.

- Postupně zvyšujte stupeň obtížnosti: nejprve by pes měl ztratit ostych z malého potůčku, a teprve potom se seznamovat s vysokými vlnami u moře.

- Neostříkujte psa ze zahradní hadice ani se nesnažte ho vykoupat ve vaně - ra-

ději ho vytréte dosucha a později vykartáčujte!

- Dbejte na to, aby ho NIKDO nezlobil vodou. Jedno stříknutí dětskou vodní pistolkou může naráz zmařit veškeré dosavadní úspěchy.

- Snažte se vyvarovat jakýchkoli citových projevů v souvislosti s vodou, takže oklepávajícího se psa musíte přejít bez jakéhokoli komentáře, abyste ve psovi nepodněcovali rozčilení (přenos nálad).

Pravidla

Pokud váš čtyřnohý přítel překoná strach a začne se na koupání a s ním spojenou zábavu těšit, měli byste dodržovat jistá pravidla:

- Majitel by měl psu na pobřeží vyhradit určitá - bezpečná - místa a jiná (příliš příkrá, kluzká) zakázat.
- Pes smí do vody teprve ve chvíli, kdy zazní rozkaz!
- Labutě, kachny a jiní ptáci jsou pro psa tabu - stejně jako rybáři nebo koupající se lidé.
- K házení se hodí větve, kameny se potopí a neumožní psu zažít úspěchu (a navíc ještě poškozují chrup).
- Mnoho psů se rádo koupe i v chladném počasí. Důležité je jen to, aby pes pak měl dost času na uschnutí v pohybu.
- Na pláži musí mít psi k dispozici sladkou vodu k utišení žízně. Mnoho psů reaguje na slanou vodu zvracením nebo průjmem.
- Pes musí ovládat základní poslušnost: i z vody se musí nechat odvolat. Můžete to - podobně jako na souši - natrénovat za pomoci dlouhé šňůry.

- Jakoukoli formu nejistoty ignorujte, odpusťte si soucitné komentáře, nedávejte mu pamlsky, abyste ho uklidnili, když začne projevoval strach. Takové dobře míněné pokusy o uklidnění totiž zpravidla vyvolají pravý opak: pes se bude cítit majitelem povzbuzován ve svém strachu.

- Při zvratech, ke kterým může dojít (například pokud se pes lekne, když před ním náhle vylétne pták), dále pokračujte v tréninku: pohybujte se dál směrem od břehu, zařaďte malá cvičení... Opatrně a postupně kroky zabráni přetížení psa!

- Psa do ničeho nenuťte! Nesmíte ho do vody nutit táhnutím za vodítko nebo za obojek ani tím, že ho zvednete a přenesete ho tam.

- Snažte se, aby pes nebyl vystavován stresům! Když se sám majitel vydá hodně daleko od břehu, psa přepadne stres. Když celá rodina vypluje ve člunu pryč od něj, může propadnout skutečné panice. Zůstaňte v blízkosti pobřeží a s něčím si beze strachu pohrávejte - aniž byste psu věnovali pozornost. Jen se pokuste nenápadně vzbudit jeho zájem. Pokud si skutečně opatrně troufne do vody, jemně ho lákejte k sobě a každý malý krok odměňujte a nakonec mu přenechejte motivační předmět, třeba hračku. Použití klacíků spíše nedoporučuji, protože bývají tříštivé a psu mohou v tlamě způsobit poranění. V obchodech jsou k dostání „dummies“ - atrapy aportů, které jsou skutečně zcela neškodné.

- Když psa začnete sušit, ušetřete na počátku jeho i sebe vysušování uší, vytahování vodních řas atd. Tyto ne vždy zrovna příjemné „čisticí práce“ by si pes mohl dát do souvislosti s plaveckým výcvikem a mohly by v něm zanechat nepříjemnou pachut. Je vcelku jedno, zda se pes musí jen trošku překonat, nebo zda projevuje výraznou nechuť k mokrému žilvu. Důležitá je strategie! Člověk by se měl pokusit vcítit do svého psa, naznačit mu porozumění a poskytnout mu čas.

Mimořádnou zábavu a zvláštní výzvu představuje nácvik vodních prací. Po jejich úspěšném zvládnutí je dokonce možné se psem se připojit k některé vodní záchranné brigádě a stát se jejími aktivními členy. Nejprve se trénuje kondice psa i jeho pána jakož i aportování malých předmětů. Později následují jisté skoky do vody ze břehu i ze člunu s plaváním zpátky na břeh. Když i tohle spolehlivě funguje, učí se pes přitahovat čluny, přinášet záchranné prostředky (kruhy apod.) a nakonec i lidi ke člunu. Učí se také potápění a jak přivést záchranáře k postiženému.

M. Brehmerová